

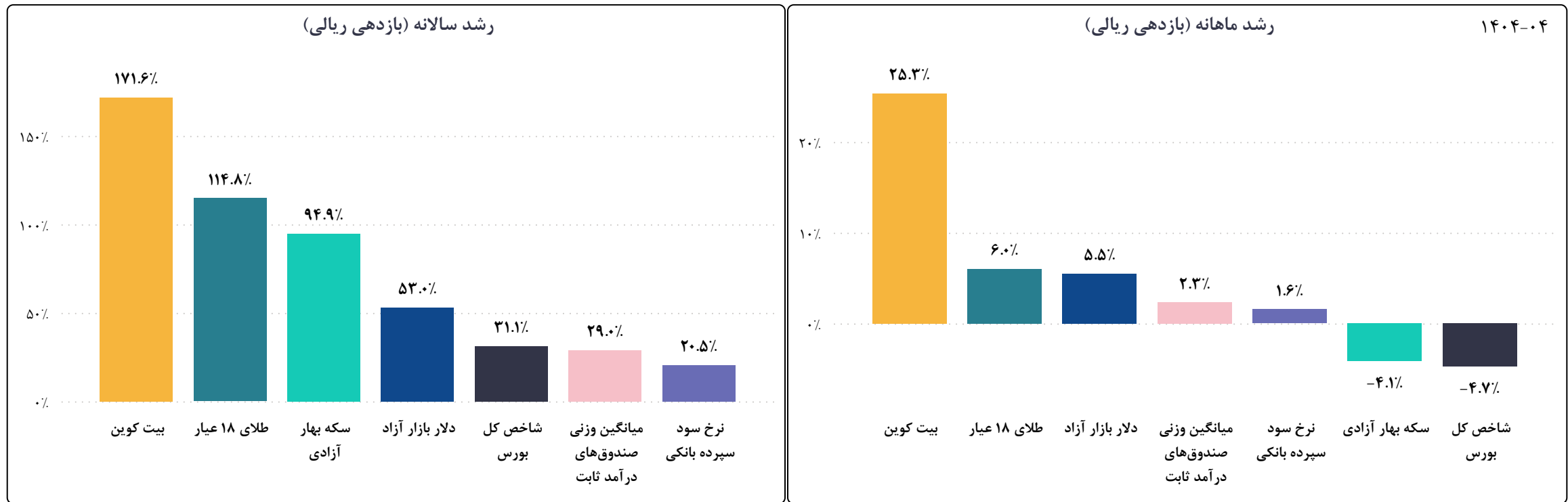
گزارش ماهانه اقتصاد کلان

تیرماه ۱۴۰۴

شرکت توسعه
سرمایه گذاری سامان

طی یک سال گذشته، تحت تأثیر تحولات سیاسی بین‌المللی و تعارضات سیاست خارجی ایران دارایی‌های جایگزینی مانند طلا و ارزهای دیجیتال بازدهی به مراتب بالاتر از بازار بورس داشته‌اند

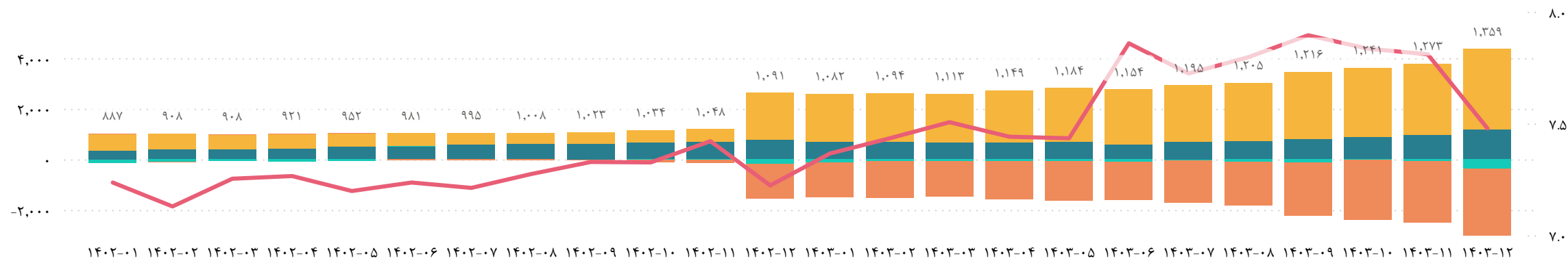

- عوامل مختلف سیاسی و قوانین تسهیل‌کننده سرمایه‌گذاری در رمز ارزها موجب بازده مطلوب این بازار در یک سال گذشته شده است. در بازار داخلی نیز رشد جهانی در کنار رشد قیمت دلار بازار آزاد باعث شد تا بازده بیت کوین در بازار داخلی طی سال گذشته بیش از سایر دارایی‌ها باشد. در ماه گذشته نیز عوامل متعددی مانند آتش بس میان ایران و اسرائیل، در دستور کار قرار گرفتن بررسی قوانینی در مجلس نمایندگان امریکا از عوامل مهم رشد این بازار بودند.
- در یک سال گذشته قیمت طلا نزدیک به چهل درصد در بازار جهانی رشد داشته که با توجه به رشد قیمت دلار، بازده این دارایی در بازار داخلی را نزدیک به صد در صد نشان می‌دهد. طلای ۱۸ عیار در سال گذشته توانسته نسبت به سکه بهار آزادی بازده بالاتری را ثبت نماید که از دلایل این اختلاف می‌توان به کاهش حباب سکه در سال گذشته و افزایش تقاضای طلای خام به نسبت سکه اشاره کرد.
- عوامل سیاسی و افزایش ریسک سیاسی مانند تداوم جنگ غزه، عدم توافق بین‌المللی و همچنین تورم پایدار، در یک سال گذشته از عوامل افزایش قیمت دلار بوده است. در تیر ماه با خاتمه جنگ دوازده روزه در ابتدا قیمت دلار به دلیل کاهش ریسک و نا اطمینانی وارد کنندگان به واردات که موجب کاهش تقاضای ارز شد، کاهش یافت اما پس از آن و در سایه کاهش احتمال توافق و افزایش تقاضای واردکنندگان و خریداران خرد، قیمت دلار افزایش یافت.
- شاخص کل بورس در تیر ماه به دلایلی مانند جنگ و همچنین کاهش فعالیت به علت قطع برق و آب صنایع افت داشته است. در یک سال منتهی به تیر ماه ۱۴۰۴ تداوم ناترازی انرژی و همچنین نرخ بالای اوراق دولتی در کنار چشم انداز مبهم سیاسی باعث شد تا بازده سالانه این بازار نسبت به سایر بازارها پایین‌تر باشد.
- میانگین بازده صندوق‌های درآمد ثابت براساس حداقل بازده سالانه تضمین شده این دارایی در سال گذشته نزدیک به ۲۸ واحد درصد بوده است.
- نرخ سود سپرده کوتاه مدت یک ساله نیز در سال جاری ۲۰.۵ واحد درصد از سوی بانک مرکزی تعیین شده است.

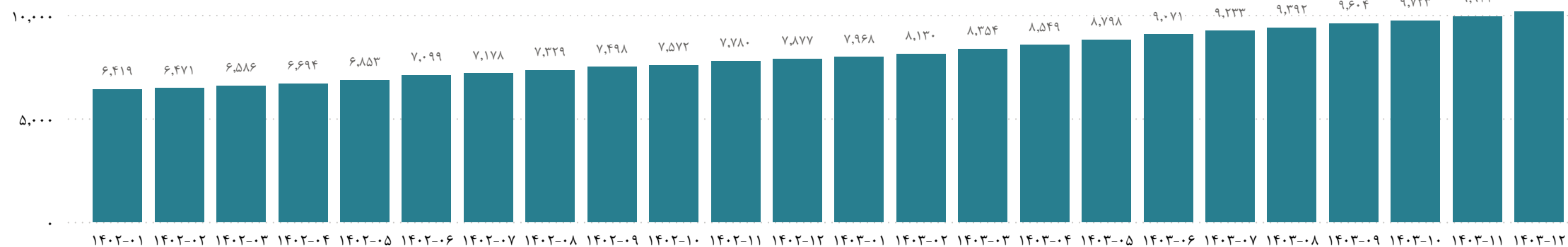
رشد صعودی ضریب فزاینده و رشد نقدینگی طی سال ۱۴۰۳ نشان دهنده سیاست‌های غیرانقباضی بانک مرکزی است.

ضریب فزاینده نقدینگی و پایه پولی

ضریب فزاینده نقدینگی (خالص سایر (هزار میلیارد تومان) خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی (هزار میلیارد تومان) خالص بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی (هزار میلیارد تومان) بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی (هزار میلیارد تومان)

نقدینگی (هزار میلیارد تومان)

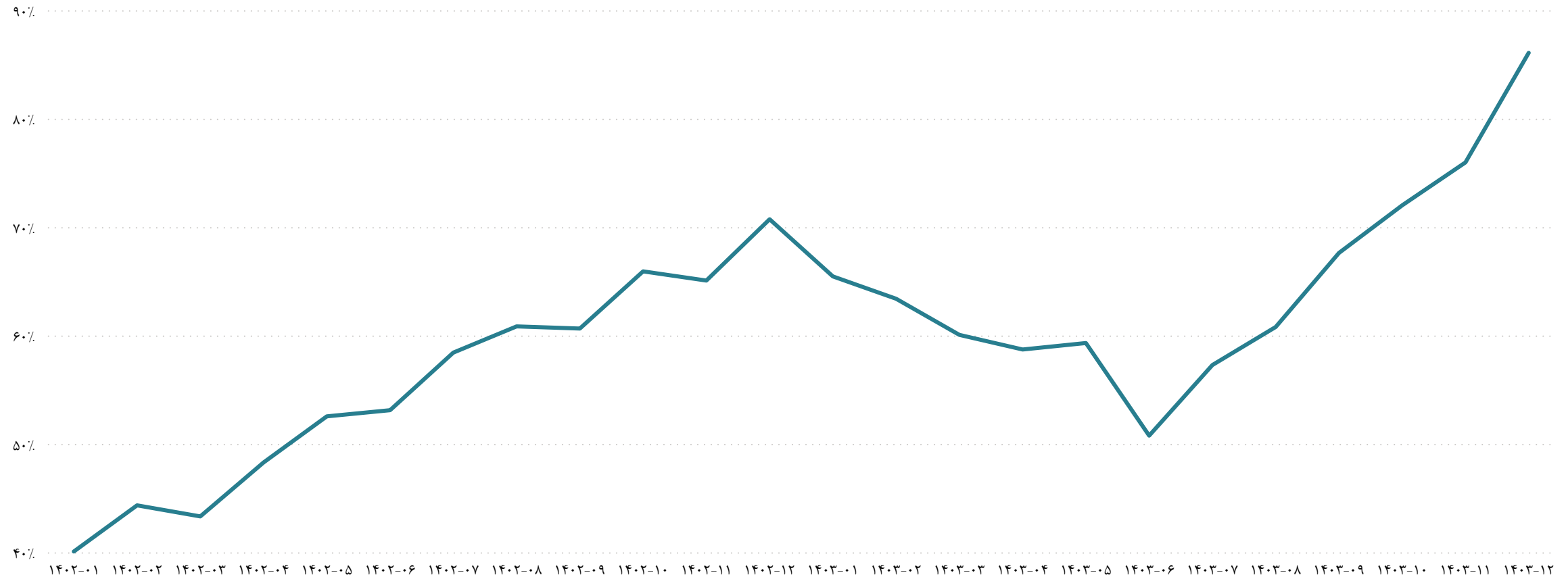
- بر اساس آخرین گزارش پولی و بانکی بانک مرکزی که وضعیت کلی این بخش را گزارش می‌دهد ضریب فزاینده نقدینگی در پایان سال پس از شش ماه که در سطوح نزدیک به هشت بود به سطح کمتر از ۷.۵ کاهش یافت. اما کماکان براساس داده اسفند نمی‌توان نتیجه گیری کرد که سیاست پولی به انقباضی تغییر کرده چرا که در سال ۱۴۰۲ نیز این روند مشاهده شده است. رشد ضریب فزاینده نقدینگی نشان می‌دهد که نظام بانکی در این مدت توانسته از هر واحد پایه پولی نقدینگی بیشتری خلق کند. آنچه از رفتار این متغیر نتیجه می‌شود این است که سیاست بانک مرکزی در این مدت سیاست غیرانقباضی بوده است.
- پایه پولی در انتهای سال ۱۴۰۳ به نسبت پایان ۱۴۰۲ به میزان ۲۵ واحد درصد رشد داشته است. با نگاهی به اجزای پایه پولی رشد ۷۲ درصدی دارایی‌های بانک مرکزی ناشی از افزایش در ذخیره طلای بانک مرکزی و افزایش نرخ تسعیر است. همچنین با افزایش سپرده گذاری دولت نزد بانک مرکزی، بدهی بانک مرکزی به دولت رشد بیش از ۱۰۰ درصدی را طی یک سال تجربه کرده است. از طرفی نیز بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی رشد داشته است.
- رشد نقدینگی در پایان سال ۱۴۰۳ را می‌توان سیاست مقابله بانک مرکزی با رکود و همچنین دسترسی بانک به منابع جهت تسهیل تامین مالی دانست. در سال ۱۴۰۳ رشد نقدینگی ۲۹ درصد بوده است. بیشتر رشد نقدینگی مربوط به بخش پول بوده که نشان می‌دهد جریان نقدینگی از سپرده بانکی به سمت پول و بالتبع بازارهای موازی بوده است.

شرکت توسعه
سرمایه گذاری سامان

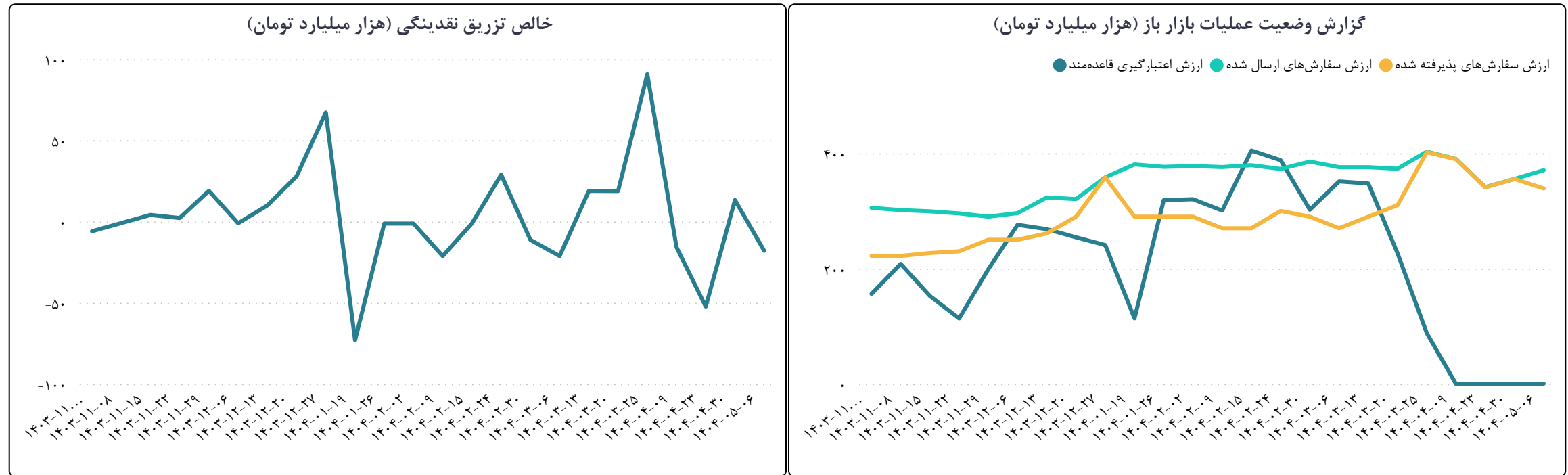
روند اکیداً صعودی نسبت اضافه برداشت بانک‌ها به پایه پولی از نیمه سال ۱۴۰۳ تا پایان سال، نشان‌دهنده نقش بانک‌ها در تزریق نقدینگی برای پیشگیری از تشدید رکود است

نسبت اضافه برداشت بانک‌ها به پایه پولی

- نسبت اضافه برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی به پایه پولی نشان می‌دهد که طی نیم سال دوم سال ۱۴۰۳ بانک مرکزی دسترسی بانک‌ها به منابع را تسهیل کرده است. از دلایل احتمالی این سیاست مقابله با رکود انتظاری در جریان نتایج انتخابات امریکا و تنش‌های منطقه‌ای است. در ابتدای سال ۱۴۰۳ و با سختگیری بانک مرکزی کاهش دسترسی بانک‌ها به منابع و کاهش قدرت تامین مالی نظام بانکی باعث ایجاد کاهش سرعت رشد شد.

با توجه به نتیجه عملیات بازار باز به نظر می‌رسد در هفته‌های اخیر سیاست پولی مبنی بر جذب نقدینگی تزریق شده حین جنگ بوده‌است. با این حال پذیرش همه سفارشات می‌تواند خبر از رشد نقدینگی در ماه‌های آتی و افزایش تورم داشته باشد

- در سه مرحله برگزاری عملیات بازار باز از سوی بانک مرکزی در تیر ماه، دو مرحله با جذب نقدینگی همراه بوده است. به نظر می‌رسد سیاست بانک مرکزی پس از تزریق نقدینگی در جریان جنگ ۱۲ روزه بیشتر به سمت کنترل نقدینگی و جذب آن بوده است. روند جذب نقدینگی پس از یک دوره تزریق منابع در اولین حراج سال ۱۴۰۴ نیز تجربه شده که پس از افزایش تزریق منابع در اسفند ماه سال گذشته بانک مرکزی اقدام به جذب منابع داشته است.
- با توجه به اینکه بانک مرکزی در تیر ماه اکثر سفارش‌های ارسال شده را مورد موافقت قرار داده و این نکته که مانده سیاست پولی از اجزای موثر در پایه پولی ست انتظار می‌رود اگر موضع بانک مرکزی در عملیات بازار باز تغییری نداشته باشد رشد نقدینگی و تورم بلند مدت در انتظار است. هرچند که تنها از موضع کوتاه مدت عملیات بازار باز نمی‌توان سیاست پولی بانک مرکزی را تشخیص داد.

پیش‌افتادن تورم ماهانه خوراکی و آشامیدنی در تیرماه، اگرچه ممکن است ناشی از شرایط بحرانی ماه اخیر و آشفته‌گی زنجیره تأمین باشد، با ادامه نااطمینانی و عدم حصول توافق ممکن است نشانگر ادامه شرایط تورمی و محدودیت توانایی دولت در کنترل این شاخص باشد

شرکت توسعه
سرمایه‌گذاری سامان

- در تیر ماه سال ۱۴۰۴، متأثر از شرایط جنگ که به افزایش انتظارات تورمی منجر شد و همچنین سیاست پولی بانک مرکزی نرخ تورم سالانه و نقطه به نقطه به عدد ۳۵.۳ و ۴۱.۱ واحد درصد رسیدند. در صورت تداوم بی‌ثباتی و نا اطمینانی فضای سیاسی و عدم اصلاحات جدی به نظر می‌رسد این کانال تورمی تغییری نداشته باشد. تورم ماهانه تیر ماه ۳.۵ واحد درصد بوده است که در دو سال گذشته تنها دو بار تورمی بالاتر از این ماه ثبت شده است.
- با توجه به فاصله زیاد تورم نقطه به نقطه گروه خوراکی با تورم سالانه این گروه می‌توان دریافت که این گروه در ماه‌های اخیر رشدی با شتاب بیشتر داشته است. تورم این گروه در تیر ماه نیز ۵.۱ واحد درصد بوده که بالاتر از تورم کل مصرف کننده است.
- تورم خدمات و کالای بادوام با توجه به اینکه در محدوده نزدیک نقطه به نقطه و سالانه قرار دارند نشان از رشد تدریجی قیمت این دو گروه دارد. هر چند که با توجه به تورم ماهانه می‌توان افزایش سرعت رشد قیمت این دو گروه را نیز محتمل دانست.

تداوم شرایط سیاسی فعلی و نزدیک شدن به مهلت های بین المللی بدون پیشرفت مذاکرات می تواند نرخ دلار را در کوتاه مدت در کانال صعودی صدهزار تومانی قرار دهد. این درحالیست که در میان مدت نیز با توجه به بررسی های پیشین نقدینگی این ارقام به راحتی دست یافتنی هستند

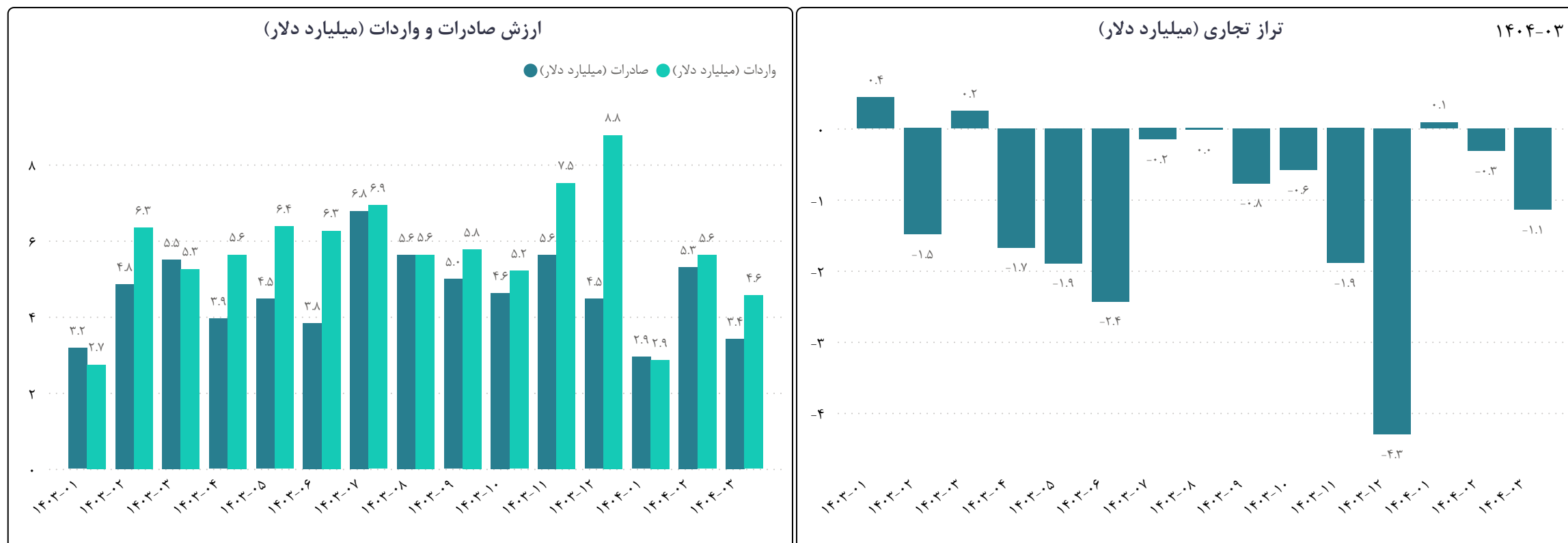

- در این بخش برای تحلیل کوتاه مدت قیمت دلار، از ابزارهای تکنیکال MACD و Bollinger Bands استفاده شده است.
- در سناریوی بدبینانه، در صورت وقوع رویدادهای منفی شدید نظیر فروپاشی کامل مذاکرات هسته ای، تشدید تحریم های بین المللی یا بروز درگیری های نظامی، احتمال افزایش شدید تقاضا برای دارایی های امن و جهش انتظارات تورمی وجود دارد. در چنین شرایطی، عبور از سطح ۹۰۰۰۰۰ ریال می تواند به سرعت مسیر را برای رسیدن به سطوح بالاتر مانند ۱۰۰۰۰۰۰ و حتی ۱۰۵۰۰۰۰ ریال هموار کند. در صورت تداوم نااطمینانی، رسیدن به سطوحی فراتر از ۱۰۲۰۰۰۰۰ ریال نیز با توجه به روند تکنیکال دلار دور از انتظار خواهد بود.
- در سناریوی خوش بینانه، در صورت پیشرفت در مذاکرات یا اعمال سیاست های حمایتی، احتمال شکل گیری سیگنال های بازگشتی مثبت MACD و نزدیک شدن قیمت به نوار پایینی Bollinger Bands وجود دارد. در این حالت، بازگشت قیمت به محدوده ۷۶۰۰۰۰ یا حتی ۷۴۰۰۰۰ ریال محتمل خواهد بود.

افزایش تراز تجاری منفی کالاهای غیرنفتی با وجود اعمال تعرفه‌ها و کنترل واردات، نشان از عدم کفایت منابع ارزی مستقل از نفت دارد و بر اهمیت نقش فعال دولت در بازار ارز و وصول درآمدهای نفتی می‌افزاید

شرکت توسعه
سرمایه گذاری سامان

- ارزش صادرات خرداد ماه نزدیک به ۳.۴ میلیارد دلار و ارزش واردات نزدیک به ۴.۶ میلیارد دلار بوده است. واردات و صادرات در خرداد ماه به ترتیب ۱۸ و ۳۶ واحد درصد افت داشته و تراز تجاری این ماه نیز ۱.۱ میلیارد دلار منفی بوده است. عوامل متعدد مانند تحریم، مشکلات زنجیره تامین مانند انفجار اسکله رجایی و نهایتاً جنگ دوازده روزه با اسرائیل باعث کوچک شدن تجارت بین‌الملل شده است. سه ماهه ابتدایی سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته در صادرات ۱۴ درصد و در واردات ۸.۵ درصد افت ارزش دلاری گزارش شده است که نشان از افت قابل ملاحظه تجارت بین‌الملل کشور دارد.

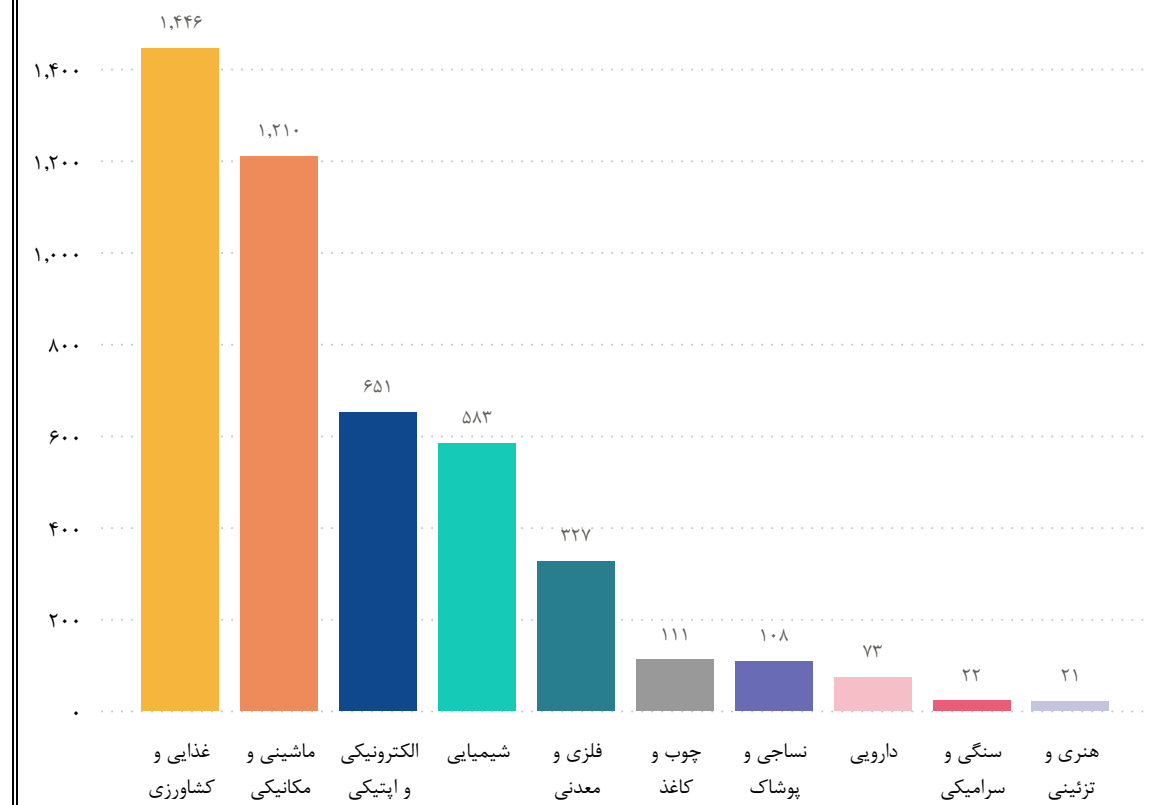

شرکت توسعه
سرمایه گذاری سامان

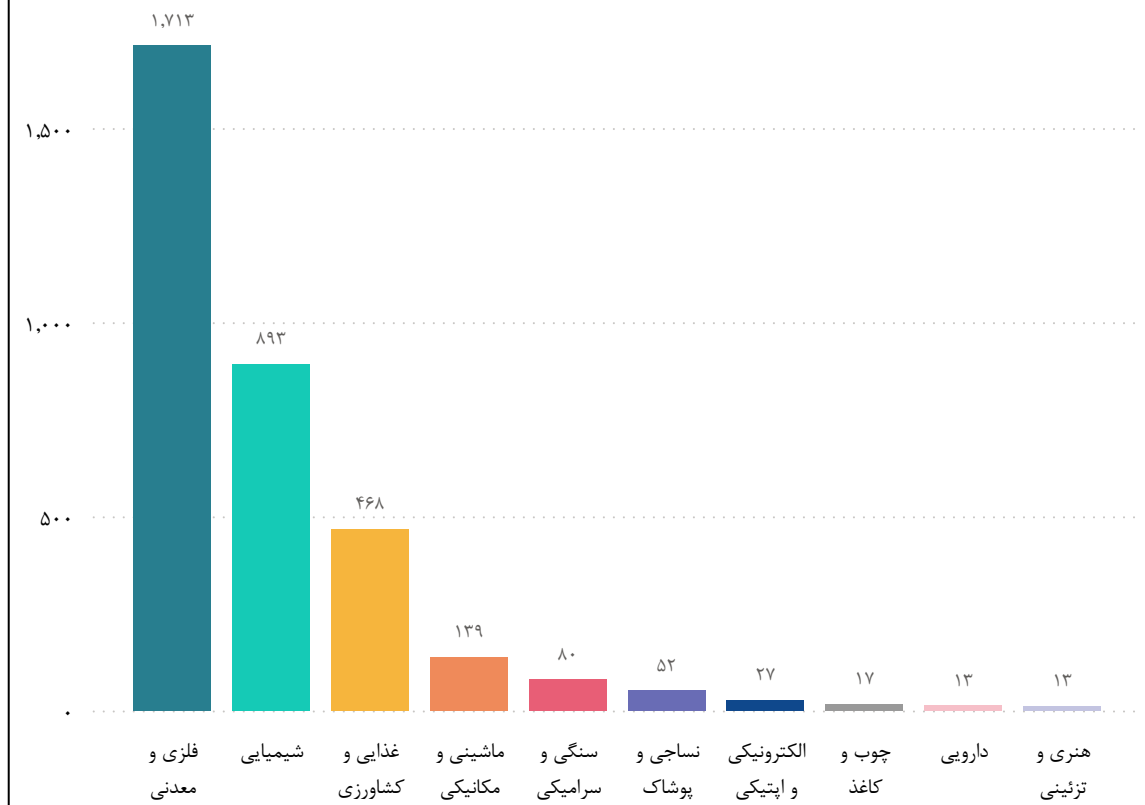
وابستگی کشور به واردات مواد غذایی و کشاورزی و ماشین آلات در مقابل صادرات مواد فلزی و معدنی با در نظر داشتن احتمال رکود بین المللی و کاهش تقاضا برای مواد اولیه صنعتی، ریسک افزایش تراز تجاری منفی را متبادر می نماید

ارزش واردات (میلیون دلار)

۱۴۰۴-۰۳

ارزش صادرات (میلیون دلار)

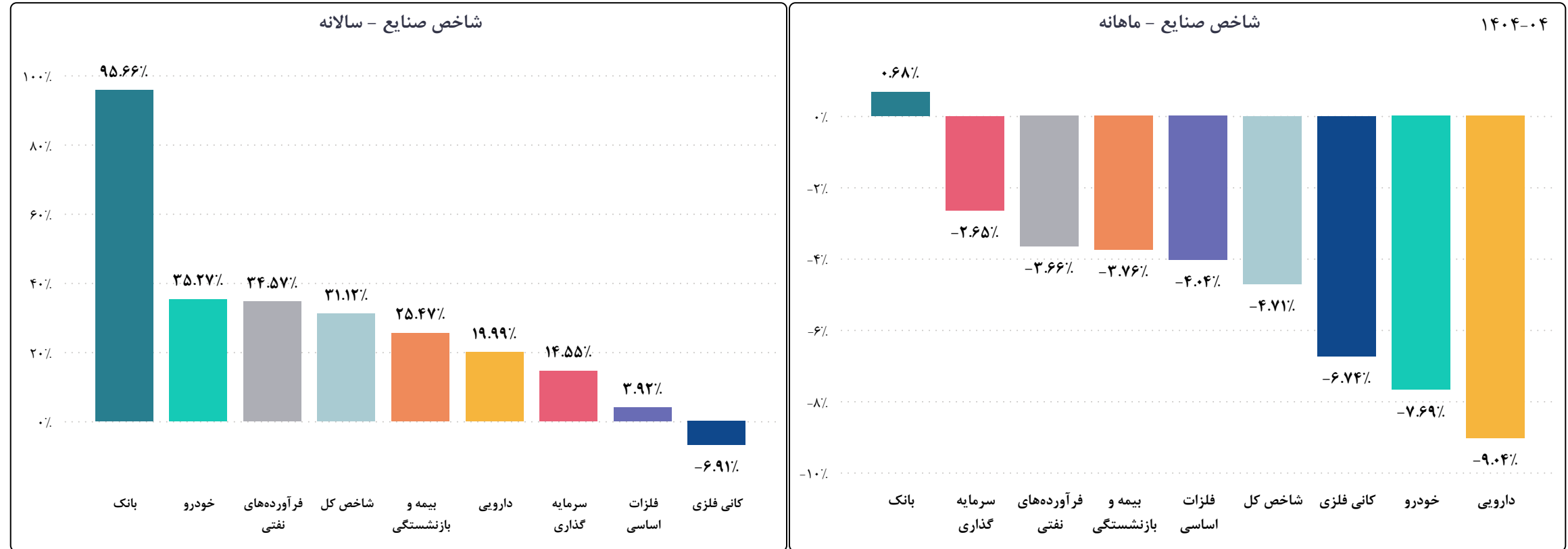

- در خرداد ماه عمده ارزش صادرات کشور به ترتیب مربوط به محصولات معدنی و فلزی، شیمیایی و غذایی و کشاورزی است که عموماً براساس مزیت های جغرافیایی کشور در بخش منابع و معادن است. بیشتر واردات مربوط به محصولات غذایی و کشاورزی، ماشینی و مکانیکی، الکترونیکی و اپتیکی و شیمیایی است.

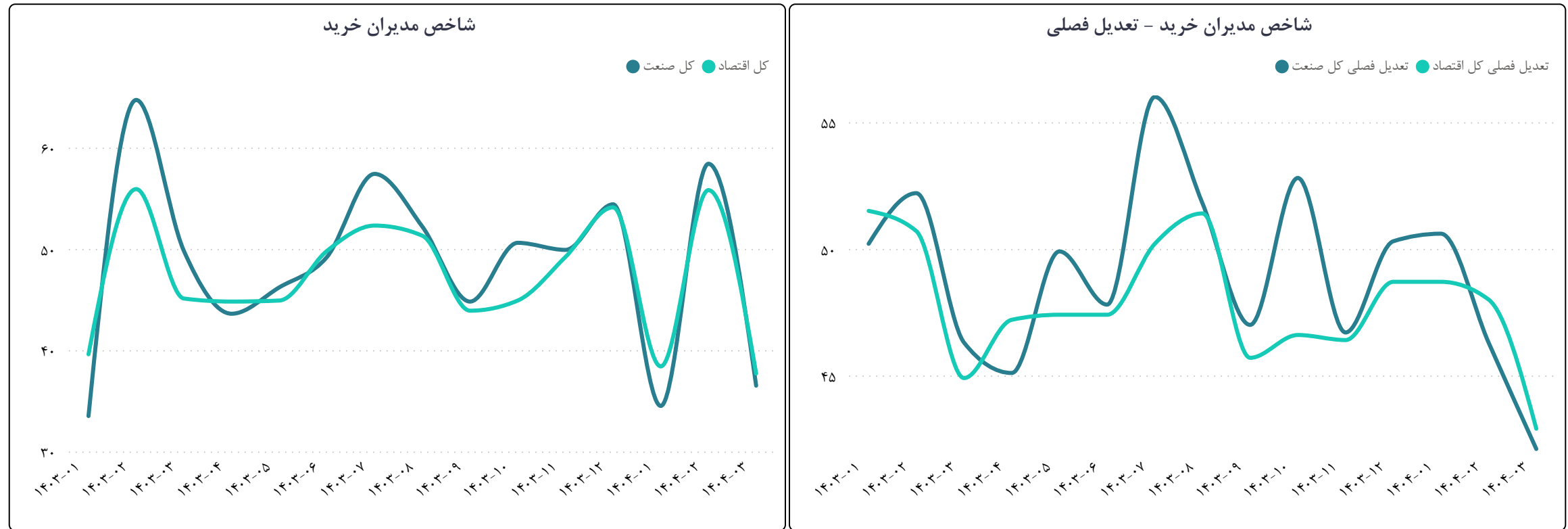

شرکت توسعه
سرمایه گذاری سامان

عمده صنایع بورسی تحت تأثیر شرایط اقتصاد کلان کشور طی یک ماه اخیر با افت شاخص بازدهی مواجه بوده‌اند و تنها دو صنعت بانک و خرده‌فروشی تا حد محدودی عملکرد مثبتی ثبت نموده‌اند که لزوماً ناشی از بنیاد قوی‌تر این صنایع در میان مدت نیست

- عملکرد سالانه صنایع مختلف تحت تأثیر جریان عدم اطمینان در بازار بورس بوده است که با شدت گرفتن تعارضات سیاسی و عمیق‌تر شدن ناترازی‌های انرژی موجب جاماندگی این صنایع از تورم و شاخص بورس شده است.
 - در این میان صنعت خودرو با اخبار مساعد مربوط به خصوصی‌سازی و اصلاح رویه قیمت‌گذاری محصولات، همچنین تحت تأثیر تجدید ارزش دارایی‌ها رشدی بالاتر از شاخص بورس را تجربه نمود که متعاقباً و تحت تأثیر پیچیدگی فرایند خصوصی‌سازی و عدم عرضه محصولات در بورس کالا و همچنین جنگ دوازده روزه با اسرائیل اصلاح شد.
 - به نظر می‌رسد تنها صنایع با بازدهی مثبت ماهانه صنعت خرده‌فروشی و بانک بوده‌اند و سایر صنایع تولیدی و خدماتی با بازدهی منفی مواجه بوده‌اند. این روند احتمالاً در ادامه سال با توجه به حضور ریسک مقابله نظامی ایران با اسرائیل و آمریکا و دوام شرایط تورمی ادامه‌دار خواهد بود. علاوه بر این اخبار مساعد مرتبط با پیوستن به FATF احتمال گشایش در صنعت بانک را افزایش داده‌است اگرچه شرایط نابسامان بازار سرمایه به طور کلی صنعت بانک را نیز متأثر نموده است.
- همانطور که از نمودار بازدهی پیداست صنایعی مانند صنعت دارویی و فلزات ضعیف‌ترین عملکرد سالانه و ماهانه را داشته‌اند. (لطفاً برای بررسی جزئیات عملکرد شاخص صنایع به داشبورد شاخص‌های صنعت مراجعه نمایید)

- شاخص مدیران خرید خرداد ماه سال جاری با افت قابل توجه نسبت به ماه قبل به عدد ۳۷.۷ در کل اقتصاد و عدد ۳۶.۶ در کل صنعت رسیده است. با در نظر گرفتن تعدیل فصلی خرداد ماه سال ۱۴۰۴ در پانزده ماه گذشته بدترین وضعیت این شاخص را داشته است. قطعی آب و برق واحدهای صنعتی، نا اطمینانی‌های تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان و موانع تعهدات ارزی باعث ایجاد فضای چشم انداز رکودی شده است.
- با بررسی سه ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۴ می‌توان دریافت که در ماه خرداد علاوه بر افت شاخص شدت افت شاخص مدیران خرید صنعت و اقتصاد نیز افزایش یافته است. با نگاهی جزئی به گروه‌های صنعتی و پنج شاخص هر گروه در ماه خرداد شاخص میزان سفارش در همه گروه‌ها کمتر از محدوده خنثی ست که نشان از عدم تقاضای کافی ست.
- شاخص‌های اصلی صنایع مختلف بطور دقیق‌تر علل چشم انداز رکودی را نمایش می‌دهند. شاخص موجودی مواد اولیه که متأثر از وضعیت تامین مواد اولیه است در سال جاری وضعیت مطلوبی نداشته است. همچنین شاخص میزان استخدام و به کارگیری نیروی انسانی نیز کمتر از حد خنثی ست که می‌تواند چشم انداز عدم کاهش سطح بیکاری را نشان دهد.
- در بین صنایع مختلف گروه صنایع کانی غیر فلزی تنها گروهی ست که شاخص تعدیل شده بالاتر از محدوده خنثی دارد.

شاخص مدیران خرید به تفکیک گروه

تاریخ ▲	گروه پوشاک و چرم	گروه چوب، کاغذ و مبلمان	گروه صنایع شیمیایی	گروه صنایع غذایی	گروه صنایع فراورده‌های نفت و گاز	گروه صنایع فلزی	گروه صنایع کانی غیرفلزی	گروه صنایع لاستیک و پلاستیک	گروه صنایع نساجی	گروه ماشین سازی و لوازم خانگی	گروه وسایل نقلیه و قطعات وابسته	گروه سایر صنایع
۱۴۰۳-۰۳	۳۹.۹۰	۴۱.۳۰	۴۹.۶۰	۵۰.۴۰	۴۷.۷۰	۴۹.۹۰	۴۴.۳۰	۴۷.۴۰	۴۶.۶۰	۴۶.۸۰	۴۶.۶۰	۴۵.۳۰
۱۴۰۳-۰۴	۳۵.۶۰	۴۸.۶۰	۴۵.۶۰	۴۷.۷۰	۴۷.۷۰	۴۴.۳۰	۴۷.۵۰	۴۹.۳۰	۴۸.۹۰	۴۷.۹۰	۴۶.۱۰	۴۷.۴۰
۱۴۰۳-۰۵	۵۰.۰۰	۵۷.۲۰	۵۳.۴۰	۵۵.۷۰	۴۳.۶۰	۴۸.۳۰	۴۸.۹۰	۴۴.۶۰	۵۱.۳۰	۴۷.۶۰	۴۹.۱۰	۳۸.۲۰
۱۴۰۳-۰۶	۴۷.۲۰	۵۲.۶۰	۴۵.۶۰	۵۳.۶۰	۵۶.۱۰	۴۵.۶۰	۴۶.۲۰	۴۱.۴۰	۵۸.۳۰	۵۰.۴۰	۴۲.۴۰	۳۹.۳۰
۱۴۰۳-۰۷	۵۰.۸۰	۵۸.۸۰	۵۶.۹۰	۵۹.۲۰	۵۴.۶۰	۴۸.۱۰	۵۹.۴۰	۵۹.۳۰	۶۰.۳۰	۵۶.۳۰	۵۷.۸۰	۴۵.۵۰
۱۴۰۳-۰۸	۴۸.۶۰	۵۶.۱۰	۴۹.۵۰	۵۳.۰۰	۴۸.۲۰	۴۳.۱۰	۵۴.۷۰	۵۸.۸۰	۶۱.۷۰	۵۷.۶۰	۵۱.۰۰	۴۵.۱۰
۱۴۰۳-۰۹	۴۹.۳۰	۴۸.۸۰	۴۳.۷۰	۴۹.۲۰	۴۵.۰۰	۴۴.۶۰	۵۱.۰۰	۴۱.۱۰	۳۸.۵۰	۴۶.۴۰	۴۰.۸۰	۴۱.۳۰
۱۴۰۳-۱۰	۵۱.۶۰	۶۱.۴۰	۵۰.۹۰	۵۱.۳۰	۴۹.۳۰	۵۰.۴۰	۵۱.۵۰	۵۷.۵۰	۵۸.۵۰	۴۹.۶۰	۵۰.۲۰	۴۸.۹۰
۱۴۰۳-۱۱	۳۶.۲۰	۴۳.۸۰	۴۶.۴۰	۵۲.۰۰	۴۳.۷۰	۴۳.۲۰	۴۸.۷۰	۵۰.۴۰	۴۲.۹۰	۴۸.۱۰	۵۲.۵۰	۳۸.۶۰
۱۴۰۳-۱۲	۴۲.۶۰	۵۴.۸۰	۴۹.۲۰	۵۲.۲۰	۴۸.۰۰	۴۵.۴۰	۵۰.۷۰	۵۰.۷۰	۵۸.۰۰	۵۴.۰۰	۵۰.۳۰	۴۵.۵۰
۱۴۰۴-۰۱	۳۸.۵۰	۵۴.۱۰	۴۸.۲۰	۵۴.۳۰	۴۴.۵۰	۵۲.۱۰	۴۰.۸۰	۵۰.۱۰	۵۰.۹۰	۴۹.۴۰	۴۶.۷۰	۶۰.۰۰
۱۴۰۴-۰۲	۳۶.۵۰	۴۰.۵۰	۴۵.۹۰	۴۸.۴۰	۴۹.۳۰	۴۶.۷۰	۴۷.۳۰	۵۱.۸۰	۶۰.۷۰	۵۰.۲۰	۴۶.۲۰	۴۸.۶۰
۱۴۰۴-۰۳	۲۱.۳۰	۴۱.۷۰	۳۴.۶۰	۴۰.۰۰	۴۰.۶۰	۳۴.۹۰	۵۱.۰۰	۴۲.۱۰	۳۳.۶۰	۳۴.۵۰	۲۷.۶۰	۳۸.۳۰

خلاصه مهمترین عناوین خبری تیر ماه

اخبار منفی:

- جنگ ۱۲ روزه و آتش بس شکننده با اسرائیل: آتش بس بین ایران و اسرائیل برقرار شده، اما مقامات ایرانی آن را غیرقابل اعتماد توصیف کرده و هشدار داده اند که هر نقضی منجر به پاسخ شدیدتر خواهد شد. این وضعیت ریسک تشدید تنش ژئوپولیتیک را افزایش می دهد.
- تهدید فعال سازی مکانیسم ماشه توسط تروئیکای اروپا: در صورت عدم بازگشت ایران به مذاکرات، تحریم های شورای امنیت احیا می شود که ریسک سرمایه گذاری در بخش های صادراتی و مالی ایران را بالا می برد.
- تحریم های جدید آمریکا علیه نهادهای مرتبط با ایران: محدودیت های تازه بر شبکه های نفتی ایران، کاهش درآمد ارزی و تشدید تنش های دیپلماتیک را به همراه دارد.
- بحران کم آبی شدید: تهران و البرز با تنش آبی جدی مواجه اند که می تواند منجر به مهاجرت داخلی، کاهش تولید و تورم بالا شود.
- سقوط بورس و تورم بالا: ریزش ۶۲ هزار واحدی بورس، خروج پول حقیقی و بدهی های سنگین صنعتی، ریسک رکود و تورم شدید را افزایش می دهد.

اخبار مثبت:

- آتش بس و مذاکرات هسته ای احتمالی: برقراری آتش بس با اسرائیل و آغاز مذاکرات با تروئیکای اروپا می تواند به کاهش تحریم ها و ثبات منطقه ای منجر شود.
- بهبود روابط با عربستان و چین: همکاری های منطقه ای و توسعه تجارت با چین، فرصت های سرمایه گذاری مشترک در پروژه های بزرگ ایجاد می کند.
- افزایش صادرات نفت ایران: رشد ۱۳ درصدی تولید نفت و افزایش صادرات به چین، درآمد ارزی کشور را تقویت می کند.
- توافق های تجاری اوراسیا و بریکس: ایجاد بازارهای جدید صادراتی و کاهش ریسک تحریم ها از طریق همکاری های بین المللی.